

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Kus Ja Kuidas?](#) > [Millise Riigi Õigust Kohaldada?](#) > Malta

Millise riigi õigust kohaldada?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kehtivate õigusnormide allikad

1.1 Riigi õigusnormid

Riigi õigusnormid on kehtestatud seadustikuga (st kirja pandud õigusaktidega). Nendele pääseb vabalt juurde Malta seadustekogu [veebisaidil](#). Pärast Euroopa Liiduga ühinemist 2004. aastal sisaldab Malta õigussüsteem ka ELi õigusnorme, mida kohaldatakse vahetult või mis on üle võetud Malta õigusesse ja on selle suhtes sageli ülimuslikud.

Kuigi pretsedendi põhimõte ei ole Malta õiguses juurdunud ega leia Maltal siduvat kohaldamist, peavad Malta kohtud varasemaid kohtuotsuseid, eelkõige apellatsioonikohtu ja konstitutsioonikohtu (mõlemad on Malta kõrgemad kohtud) otsuseid üldiselt kaalukaks.

1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid

- 5. oktoobri 1961. aasta välisriigi avaliku dokumendi legaliseerimise nõude tühistamise konventsioon
- 15. novembri 1965. aasta tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välisriikides kättetoimetamise konventsioon
- 18. märtsi 1970. aasta tsiviil- ja kaubandusasjades välisriigis tõendite kogumise Haagi konventsioon
- 25. oktoobri 1980. aasta lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise rahvusvaheline konventsioon
- 25. oktoobri 1980. aasta rahvusvahelise õiguskaitse kättesaadavuse konventsioon
- 1. juuli 1985. aasta varahaldusühingute kohta kohaldatava õiguse ja selle tunnustamise konventsioon
- 25. jaanuari 1988. aasta maksuasjades vastastikuse haldusabi konventsioon
- 16. jaanuari 1992. aasta arheoloogiapärandi kaitse konventsioon
- 29. mai 1993. aasta riikidevahelises lapsendamises laste kaitseks tehtava koostöö konventsioon
- 19. oktoobri 1996. aasta vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitlev konventsioon
- 1980. aasta lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse Rooma konventsioon
- 30. juuni 2005. aasta kohtualluvuse kokkuleppeid käsitlev konventsioon
- 23. novembri 2007. aasta laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsioon
- 23. novembri 2007. aasta protokoll ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta

Samuti on Malta ratifitseerinud mitu ÜRO lepingut. Ratifitseerimise seisu saab vaadata [siit](#).

1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid

Me ei ole teadlikud ühestki kahepoolses konventsioonist, mis sisaldaks sätteid kollisiooninormide kohta ja milles Malta oleks osalisriik.

2 Kollisiooninormide rakendamine

2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel

Kohtunik ei saa kollisiooninorme *ex officio* kohaldada; seda saab teha üksnes siis, kui vähemalt ühe menetluspoole väitel esineb õigusaktide vahel vastuolu. Sellise väite esitanud pool peab kohtule rahuldavalt tõendama välisriigi õiguse sisu. Kui sellist väidet ei esitata või kui puuduvad rahuldavad tõendid, lahendavad riigi kohtud asja Malta õiguse kohaselt.

2.2 Tagasisaade ja edasiviide

Tagasisaate ja edasiviite doktriini rakendamise asjus ei ole Malta seisukoht selge. Kodifitseeritud eeskirjad kollisiooninormide kohta on piiratud ja seetõttu peavad kohtud kohaldatava õiguse väljaselgitamiseks kasutama väga sageli rahvusvahelise eraõiguse kodifitseerimata eeskirju. Tegelikult on Malta kohtud olnud seisukohal, et rahvusvahelist eraõigust reguleerivate õigusaktide puudumise korral peavad Malta kohtud tuginema Inglise tavaõiguse põhimõtetele. Seda silmas pidades järgivad Malta kohtud Inglismaal kohaldatavat tagasisaate ja edasiviite viisi. Selle põhjal välistatakse tagasisaate ja edasiviite doktriin kahju tekitamise ning kindlustus- ja lepinguasjade korral. Ent seda kohaldatakse testamentide kehtivuse, välisriigis asuvat kinnisvara puudutavate nõuete ning perekonnaõiguse asjades.

2.3 Kohaldatava õiguse muutumine

Igas kollisiooninormis määratakse kindlaks vajalik aeg, mille jooksul tehakse kindlaks ühendav tegur.

2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid

Malta kohtud saavad keelduda välisriigi õiguse kohaldamisest, kui see on vastuolus Malta avaliku korraga ja kui seda välisriigi õigust saab käsitada välisriigis saadud tuluga seotud õiguse või kriminaalõigusena.

2.5 Välisriigi õiguse tõendamine

Vastuväidet välisriigi õiguse kohta tuleb tõendada faktiliselt, mitte õigusküsimusena. Malta kohtutel on õigus tõlgendada oma riigi õigusakte, kuid neil ei ole lubatud välisriigi õigusaktide sisu ise tõlgendada. Välisriigi õigusest arusaamiseks määrab kohus välisriigi õiguse eksperdid. Samuti võivad menetluspoolel osana oma tõenditest esitada erinevate ekspertide koostatud aruandeid.

Tõendamiskohustus on vastuväite esitanud poolel, kohtumenetluse puhul nimelt kostjal.

3 Kollisiooninormid

3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid

Juhtudel, mis hõlmavad lepingulisi kohustusi ELi-välistes riikides, kohaldatakse 1980. aasta Rooma konventsiooni tulenevalt lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse Rooma konventsiooni (ratifitseerimise) seadusest, mis sisaldub Malta seadustekogu 482. peatükis. Teisest küljest reguleeritakse lepingulisi kohustusi ELis Rooma I määrusega (määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta).

3.2 Lepinguvälised kohustused

Lepinguväliste kohustuste puhul tekkinud kollisiooninormi reguleeritakse määrusega (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“).

3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)

Malta kodakondsus saadakse sündimisel, kui lapse ema või isa on Malta kodanik.

Vastupidiselt kodakondsusele saab isik täisealiseks saades valida alalise elukoha. Alalise elukohana käsitatakse kohta, kus isik elab kavatsusega elada selles kohtualluvuses määramatu aja jooksul või alaliselt.

Võime võtta teatavaid kohustusi, näiteks abielluda, sõlmida lepinguid, asuda tegelema äritegevusega, teha testament jne, määratakse kindlaks selles piirkonnas kehtivate eeskirjade kohaselt.

3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine

3.4.1 Vanema ja lapse õigussuhe

Lapsevanema kohustused lapse ees on kindlaks määratud Malta tsiviilseadustikus, aga vanema õigused lõpevad *ipso jure*, kui laps saab kaheksateistkümneaastaseks. Malta kohtu pädevus on kindlaks määratud määrusega (EÜ) 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega (Brüsseli IIa määrus). Seda käsitletakse lähemalt [asjakohases jaotises](#).

3.4.2 Adopteerimine

Ka lapsendamist reguleeritakse Malta tsiviilseadustikuga ja Malta kohtud kohaldavad seda iga kord, kui pädevus kuulub neile. Välisriigist lapsendamist tunnustatakse Malta õiguses vastavalt riikidevahelises lapsendamises laste kaitseks tehtava koostöö konventsioonile.

3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus

3.5.1 Abielu

Abielu ametlikku kehtivust reguleeritakse selle koha õigusega, kus abielu sõlmiti. Malta puhul leiata abieluformaalsused Malta seadustekogu 255. peatükist („Abieluseadus“). Selle seadusega reguleeritakse muu hulgas abielu sõlmimist takistavaid asjaolusid. Üks seal nimetatud takistavatest asjaoludest on see, et „kui abielu on sõlmitud kahe isiku vahel, kellest üks on alla 16aastane, on abielu kehtetu“.

Maltal kohaldatav õigus on abikaasade elukoha õigus, mida võetakse arvesse.

3.5.2 Kooselu ja partnerlus

Tsiviilpartnerlust reguleeritakse Malta seadustekogu 530. peatükiga („Tsiviilpartnerluse seadus“), milles omakorda viidatakse 255. peatükile. Seega tuleb tsiviilpartnerluse korral täita 255. peatükis nõutud formaalsusi ja tingimusi.

3.5.3 Lahutus ja lahuselu

Malta kohtul on pädevus ainult lahutusmenetlustes, mis vastavad määrusele (EÜ) 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega. Seda käsitletakse lähemalt [asjakohases jaotises](#).

3.5.4 Ülalpidamiskohustus

Maltale on siduv määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes. Seda käsitletakse lähemalt [asjakohases jaotises](#).

3.6 Abieluvara

Maltal kohaldatav õigus on selle koha õigus, kus asub perekonna eluase (*lex situs*). Tsiviilseadustiku artiklis 1316 sätestatakse, et Maltal sõlmitud abielu korral kehtib ühise abieluvara režiim. Kui abielu on sõlmitud väljaspool Maltat, aga paar asub seejärel elama Maltale, hakkab samuti kehtima ühise abieluvara režiim, niipea kui nad on registreerinud oma elukoha Maltal, välja arvatud juhul, kui nad on eelnevalt sõlminud ühise abieluvara režiimi välistava lepingu.

3.7 Testamendid ja pärimine

Testamentide ja pärimise suhtes on Malta kohtud järjepidevalt kohaldanud üldist õigust. Seega kohaldatakse seadusjärgse pärimise (st kui puudub testament) puhul vallasvara pärimise suhtes pärandaja surmaaegse elukoha õigust; kinnisvara pärimise suhtes kohaldatakse selle kohtualluvuse õigust, kus kinnisvara asub. Kui testament on olemas, määratakse pärandaja testeerimisvõime kindlaks selle koha õigusega, mis oli pärandaja elukoht testamendi tegemise kuupäeval. Pärijal on õigus võtta vallasvara vastu, kui ta on teovõimeline kas oma elukoha õiguse või pärandaja elukoha õiguse kohaselt. Lisaks on testament ametlikult kehtiv, kui see vastab mis

tahes järgmisele õigusele: selle tegemise (st tavaliselt selle tõendatud allkirjastamise) koha õigus selle tegemise ajal; pärandaja alalise või peamise elukoha või kodakondsuse riigi õigus testamendi tegemise ajal; pärandaja surmaaegse alalise või peamise elukoha või kodakondsuse riigi õigus. Testamendiga saab ametlikult üle anda ka kinnisvara, kui see vastab kinnisvara asukohariigi õigusele.

3.8 Kinnisvara

3.9 Maksejõuetus

Maltale on siduv muudetud määrus (EÜ) nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta. Selles sätestatakse muu hulgas eeskirjad menetluste kohta, mille puhul võlgnik kaotab osaliselt või täielikult oma vara käsutamise õiguse, ning likvideerija määramine, kui võlgniku põhihuvid on ELi liikmesriigis. Määruse (EÜ) nr 1346/2000 kohaldamisalast väljapoole jäävates juhtumites kohaldatakse Malta õigust, kui Malta kohus on pädev, st kui ettevõtja on registreeritud Malta.

Viimati uuendatud: 11/04/2018

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.